

Pestactieplan Sint-Amandusschool

Anti-pestcontract op onze school

Ik houd me aan de leefregels op onze school:

- **Eerlijkheid** bovenal!
- Agressie en geweld bannen we uit onze school!
- We tonen **respect** voor ieders mening.
- **Iedereen kan en mag ZICHZELF** zijn in onze school.
- **Iedereen hoort erbij**, we sluiten niemand uit.
- We gebruiken **geen verbaal geweld** zoals schelden en vernederende opmerkingen.
- Bij ruzies proberen we geen partij te kiezen, maar zoeken we **SAMEN** naar een oplossing.
- We **helpen** elkaar waar het kan en zijn bereid naar elkaar te **luisteren**.
- We gebruiken geen **dreigementen of chantage**.
- Wat iemand in **vertrouwen** vertelt, wordt niet doorverteld naar andere leerlingen.
- We doen niet aan **cyberpesten**: pesten via internet of email.

Voor akkoord

Onze aanpak op school als leerkracht

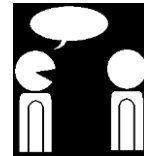
1. Elke leerkracht heeft met de kinderen in het begin van het schooljaar een **kringgesprek over pestgedrag**. Ze bespreken samen wat pesten is. De juf laat duidelijk voelen dat zo'n gedrag op onze school niet thuishoort en dat hij of zij het niet zal nalaten de nodige maatregelen te nemen.
2. In dit gesprek maken we de kinderen duidelijk dat ze met hun problemen altijd bij de **leerkracht terecht kunnen**. Hulp vragen aan een leerkracht is niet hetzelfde als klikken.
3. Twee keer per jaar zal er bij de kinderen een **screening omtrent welbevinden en betrokkenheid** worden afgenomen. Deze lijst mogen kinderen dan persoonlijk invullen. Leerkrachten kunnen op deze manier hulpvragen omtrent pesten achterhalen. Screening zie bijlage.
4. Alle kinderen zijn verantwoordelijk voor de sfeer van de groep. Dus **iedereen draagt** mee de **verantwoordelijkheid** om een **pestprobleem** aan te kaarten. Kinderen die dit liever anoniem doen kunnen dit door een briefje in de postbus van de klas of de **pestbus** aan de SAMOBAB te stoppen. Het gebruik hiervan wordt toegelicht in het begin van het schooljaar.
5. Bij melding van pestgedrag proberen we eerst om dader en slachtoffer de kans te geven het zelf bij te praten. Ze worden verplicht om even **met elkaar te praten** in de ruzie-oploshoek (praathoek) en nadien terug naar de leerkracht te komen. Als er een oplossing is, dan vraagt de leerkracht om handen te schudden en sorry te zeggen. Waarschijnlijk gaat het in zulke gevallen niet om echt pestgedrag, eerder om een banale ruzie. In de kleuterschool kan dit vaak opgelost worden door een handje te geven of een knuffel. Indien nodig zal de leerkracht dit gesprek sturen.

Het ruzie-stappenplan

Stap 1: Stop en koel af

1. Als de ruzie zo fel is, kan je het beste de tijd nemen om even af te koelen.
2. Ga elk op een andere plaats in de klas staan. Vb. de één in de zithoek, de ander op een stoel in de knutselhoek, ...
3. Als je zelf denkt dat je genoeg afgekoeld bent en er over kan praten met elkaar, mag je naar de leerkracht komen.
4. Als jullie ruziën over een stuk speelgoed of een voorwerp (vb. de bal), leg het voorwerp dan even weg.

Stap 2: Praat en luister naar elkaar

1. Jullie denken genoeg afgekoeld te zijn?
Ga dan samen in de zithoek zitten.
2. Je spreekt af wie **de praatstok** neemt. Enkel deze leerling mag praten.
Als je uitgesproken bent, geef je de praatstok aan de andere leerling.
Nu mag de andere leerling zijn verhaal doen.
3. Vat het uiteindelijk samen.
Vb. X was boos omdat y dat deed en x vond dat niet leuk.
Y dacht dat X er niet meer mee speelde en speelde ermee.

Stap 3: Bedenk een manier om de ruzie op te lossen

1. Wat kunnen we nu doen om het op te lossen?
2. Welke oplossing zou goed zijn zodat we er beiden blij mee zijn?
(Haast jullie niet bij deze stap. Creatief denken heeft zijn tijd nodig.)
3. Als jullie zelf niets weten, kunnen jullie raad vragen aan andere leerlingen van de klas. Misschien hebben zij wel een idee.

Stap 4: Kies het idee dat iedereen het beste vindt

1. Overloop de mogelijke manieren om de ruzie op te lossen.
2. Welke oplossing vinden jullie het beste? Waar voelen jullie zich beiden goed bij?

⇒ Jullie hebben hard gewerkt om een oplossing te zoeken. Goed gedaan!
⇒ Jullie geven elkaar nu een hand, het signaal van het terug bij te leggen.

1. Op het moment dat beide partijen er niet uitkomen, gaat de leerkracht een verhelderingsgesprek aan en probeert nieuwe afspraken te maken. De kinderen krijgen dus een kans om zonder straf terug een positieve relatie op te bouwen. Voor kinderen vanaf het 4de leerjaar kan ook de no blame -methode toegepast worden. Deze methode wordt verder in dit plan toegelicht.

2. Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en treden de fases van bestraffing in werking. Hij oordeelt in eer en geweten of één of beide partijen een sanctie krijgen.

3. Straffenoverzicht bij pesterijen:

- De pester wordt apart gezet, uit het groepje
- De pester wordt buitengesloten in vrije situaties, hij/zij krijgt dan een taak omtrent het onderwerp 'pesten'. Bijvoorbeeld: tekst of brief lezen en deze achteraf bespreken, excuusbrief- of tekening maken, leuke dingen schrijven over de gepeste, een opstel maken...
- De pester wordt onmiddellijk geïsoleerd na pesterijen en krijgt een taak omtrent het onderwerp 'pesten'.
- Er wordt een herstelcontract opgesteld. De gepeste moet hiermee akkoord gaan.

4. Bij pestgedrag wordt altijd de directie en de zorgcoördinator op de hoogte gebracht die op hun beurt via een nota alle leerkrachten op de hoogte brengt.

Directie en leerkracht oordelen wanneer de ouders van de betrokkenen uitgenodigd worden voor een gesprek. Dit gebeurt via een nota in de schoolagenda en/of telefonisch.

5. Na de straf voor pestgedrag gaan we nog eens een kort gesprek aan met de dader en gaan na of hij zich bewust is van zijn daden. Hij wordt verplicht zijn excuses aan te bieden aan de gepeste leerling. Dit kan ook via een excuusbrief die hij aan de leerkracht en de gepeste laat lezen.

We maken de pester ook duidelijk dat een verandering in zijn gedrag ook opgemerkt zal worden en eventueel beloond met een schouderklopje of een aanmoedigend woordje, tenminste als hij zich aan de regels houdt.

Indien we vinden dat de gepeste ook sociaal weerbaarder moet worden, dient ook met hem of haar een gesprek aangegaan te worden.

In moeilijk oplosbare situaties kan zowel voor dader als slachtoffer externe hulp ingeroepen worden (CLB) voor een sociale vaardigheidstraining.

6. In onze school wordt 1 leerkracht aangeduid als vertrouwenspersoon. Deze vertrouwenspersoon is onze zorgcoördinator, juf Lieve Van der Perre. Ze kan bemiddelen als leerkrachten een tweede opinie willen of ook wanneer leerlingen wensen te praten met een andere leerkracht.

Voor ouders is deze vertrouwenspersoon ook een aanspreekpunt in de school bij pestgedrag.

7. In extreme gevallen kan een kind geschorst of verwijderd worden. (zie schoolreglement)

No blame-methode (vanaf het 4de leerjaar)

Vooraf wordt de pestsituatie geëxploreerd. Gaat het om een pestsituatie (doelwit, regelmatige vervelende gebeurtenissen, één of meerdere pesters, een aantal meelopers...)?

-Stap 1: gesprek met het doelwit

De leerkracht houdt een gesprek over beleving en gevoelens met de gepeste en geeft uitleg over de methode. Hij legt vooral de nadruk op het niet-bestrafende en vraagt of de gepeste akkoord gaat met de aanpak. De leerkracht stelt samen met het doelwit een groep samen die het probleem gaat aanpakken en spreekt duidelijk af wat niet en wat wel mag gezegd worden in die groep.

-Stap 2: groep wordt samengeroepen

De groep bestaat uit 6 à 8 personen en wordt vertegenwoordigd door:

- de pester
- eventuele meelopers
- positief ingestelde kinderen
- een leerkracht

Het doelwit is niet aanwezig.

De leerkracht vraagt hen om samen een probleem op te lossen.

-Stap 3: het gesprek en een plan opstellen

Het probleem wordt duidelijk geschetst door de leerkracht. Hij maakt de groep duidelijk dat we niet op zoek zijn naar schuldigen, maar wel naar oplossingen. De gevoelens van het doelwit worden benadrukt.

Iedereen binnen de groep moet met concrete voorstellen op de proppen komen. Alle positieve voorstellen worden aanvaard. Ik-boodschappen zijn hier heel belangrijk!

“Ik ga proberen om...”

“Ik wil wel eens kijken of...”

...

Er wordt een afspraak gemaakt om elkaar na een week weer opnieuw te spreken.

De verantwoordelijkheid van de groep wordt nog eens extra benadrukt: de groep alleen kan het probleem oplossen.

Het wordt nu aan de kinderen overgelaten, maar de leerkracht blijft bereikbaar, net zoals voor het slachtoffer.

Het gesprek wordt positief afgesloten.

-Stap 4: individuele korte gesprekken met alle betrokkenen na één week

Kernvragen in dit gesprek zijn: Hoe is het nu? Is het gestopt? Ben je tevreden?...

Indien het doelwit nog niet tevreden is, kan de groep opnieuw samen geroepen worden.

-Stap 5: bijkomende evaluatiemomenten

Dit is afhankelijk van de situatie of kan gebeuren op vraag van het doelwit of een lid van het groepje. Belangrijk is in ieder geval dat het doelwit nadien geregeld bevraagd wordt of de pesterijen al dan niet gestopt zijn.

Het kan ook zinvol zijn dat het doelwit zelf begeleid wordt.

Screening pesten

Omcirkel:

1. Ik ben een meisje
2. Ik ben een jongen

Omcirkel de letter waarbij jouw antwoord het meeste aanleunt;

1. Hoe vaak hebben andere kinderen van de school jou dit jaar gepest?
  - A. Ik word dit schooljaar helemaal niet gepest.
  - B. Ik ben maar één of twee keer gepest geweest.
  - C. Ik word regelmatig maar minder dan 1 keer per week gepest.
  - D. Ik word ongeveer 1 keer per week gepest.
  - E. Ik word verschillende keren per week gepest.

2. Hoe vaak heb je meegedaan met het pesten van andere schoolkinderen dit schooljaar?
  - A. Ik heb dit schooljaar geen kinderen gepest.
  - B. Ik heb 1 of 2 keer meegedaan met pesten.
  - C. Ik pest regelmatig mee met andere kinderen.
  - D. Ik pest ongeveer 1 keer per week mee met andere kinderen.
  - E. Ik pest verschillende keren per week mee met andere kinderen.

3. Schrijf de namen op van klasgenoten die dit schooljaar regelmatig door andere leerlingen worden gepest.
  - A. _____
  - B. _____
  - C. _____
  - D. _____

4. Schrijf de namen op van klasgenoten die dit schooljaar regelmatig andere leerlingen pesten.
  - A. _____
  - B. _____
  - C. _____
  - D. _____